

DENGE KONUSUNDA ÖSS VE ÖYS DE ÇIKMIŞ SORULAR

1. Pistonlu bir kaptaki $H_2O_{(s)} \longrightarrow H_2O_{(g)}$ denge tepkimesinde, diğer koşulları sabit tutarak,
- Hacmi küçültme
 - Sıcaklığı yükseltme
 - Kaba $H_2O_{(s)}$ katma
- işlemlerinden hangileri uygulanırsa, dengenin $H_2O_{(g)}$ yönüne kayması beklenir?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

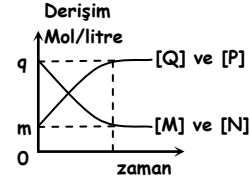
2. $X_{(g)} \longrightarrow Y_{(g)} + \frac{1}{2} Z_{2(g)}$ tepkimesinin T sıcaklığındaki denge sabiti $\frac{1}{2}$ dir. Buna göre,
- $$3Y_{(g)} + \frac{3}{2} Z_{2(g)} \longrightarrow 3X_{(g)}$$
- tepkimesinin aynı sıcaklıktaki denge sabiti kaçtır?
- A) 8 B) 4 C) 2 D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{1}{8}$

3. $t^\circ C$ deki, $X_{(g)} + Y_{(g)} \rightleftharpoons Z_{(g)} + Q_{(g)}$ $K=1$ denge tepkimesi ile ilgili aşağıdaki eşitliklerden hangisi, X,Y,Z ve Q nun başlangıç derişimleri ne olursa olsun, her zaman doğrudur?
- A) $[X]=[Y]=[Z]=[Q]$ B) $[X]=[Y]$ ve $[Z]=[Q]$
C) $[X][Y]=[Z][Q]$ D) $[X][Y]=1$ ve $[Z][Q]=1$
E) $\frac{[X]}{[Y]} = \frac{[Z]}{[Q]}$

4. $4HCl_{(g)} + O_{2(g)} \rightleftharpoons 2H_2O_{(g)} + 2Cl_{2(g)}$ tepkimesinin, derişimler cinsinden denge sabiti (K_d) ile kısmi basınçlar cinsinden denge sabiti (K_p) arasındaki ilişki $K_p=K_d(RT)^{\Delta n}$ bağıntısında Δn nin değeri kaçtır?
- A) 1 B) -1 C) 2 D) -2 E) 4

5. $XY_{5(g)} \rightleftharpoons XY_{3(g)} + Y_{2(g)}$ denge tepkimesi ile ilgili aşağıdaki değerler verilmiştir.
Sıcaklık (K)	Denge sabiti (mol/litre)
500	0,02
700	33,3
- Bu değerlere göre,
- Tepkime ekzotermiktir
 - Tepkime ısı $\Delta H < 0$ dir
 - Sıcaklık arttıkça tepkime ürünler yönüne kayar yargılarından hangileri doğrudur?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I,II ve III

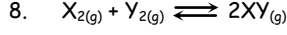
6. $M_{(g)} + N_{(g)} \rightleftharpoons Q_{(g)} + P_{(g)}$ tepkimesinin t sıcaklığındaki derişim-zaman grafiği şekildeki gibidir.

- Bu tepkimenin aynı sıcaklıkta denge sabitinin sayısal değeri ile ilgili olarak,
- Katalizör kullanılırsa büyür
 - $\frac{q^2}{m^2}$ ye eşittir
 - 1 den büyüktür
- yargılarından hangileri doğrudur?
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7. Kapalı kaptaki bir kimyasal tepkimenin belli bir sıcaklıktaki denge sabitinin sayısal değeri, o sıcaklıktaki,
- Maddelerin denge derişimleri
 - İleri ve geri tepkimelerin hız sabitleri
 - Katalizörlü ve katalizörsüz tepkime hızları değerlerinden hangileri ile hesaplanır?
- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

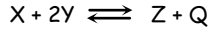
DENGE KONUSUNDA ÖSS VE ÖYS DE ÇIKMIŞ SORULAR

tepkimesinin t sıcaklığındaki denge sabiti 55,0 dir. Kapalı bir kaba t sıcaklığında kısmi basınçları sırasıyla 0,02, 0,02 ve 0,80 atm olan X_2 , Y_2 ve XY gazları konulmuştur. Bu sistemde aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?

- A) Toplam basınç azalır
- B) XY 'nin kısmi basıncı artar
- C) X_2 ve Y_2 nin kısmi basıncı azalır
- D) Kısmi basınçlar değişmez
- E) Tepkime sola kayar

9. sadece katı ve gaz fazlarından oluştuğu bilinen

tepkimesinin denge sabiti bağıntısı

$K = \frac{[Z]}{[Y]^2}$ şeklindedir. Dengedeki bu tepkime için;

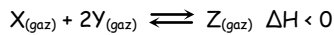
- I. X ve Q katıdır
 - II. Basınç arttıkça denge sağa kayar
 - III. Daha çok X eklendiğinde daha çok Q oluşur
- yangılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisinin değeri bazı tepkimelerde eksi (-) olabilir?

- A) Hız sabiti
- B) Tepkime ısısı
- C) Denge sabiti
- D) İleri tepkimenin aktifleşme enerjisi
- E) Geri tepkimenin aktifleşme enerjisi

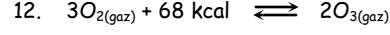
11. Dengedeki,

tepkimesinin sıcaklığı ve basıncı arttırılırken katalizörde kullanılırsa,

- I. Tepkimenin hızında artma
 - II. Denge sabitinde büyüme
 - III. Aktifleşme enerjisinde düşme
- değişimlerinden hangilerinin olması beklenir?

- A) Yalnız I
- B) yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

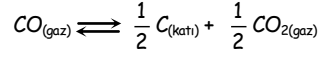

Denge tepkimesine göre, aşağıdakilerin hangisinde verilen işlemlerin **her ikisi de** daha çok O_3 oluşmasını sağlar?

- A) Sıcaklığın düşürülmesi, basıncın düşürülmesi
- B) Sıcaklığın yükseltilmesi, basıncın yükseltilmesi
- C) Sıcaklığın düşürülmesi, basıncın yükseltilmesi
- D) basıncın düşürülmesi, O_2 miktarının arttırılması
- E) Sıcaklığın yükseltilmesi, O_2 miktarının azaltılması

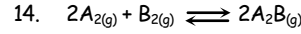

tepkimesinin T sıcaklığında denge sabiti K_1 dir. Buna göre,

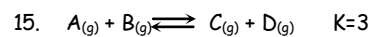
tepkimesini aynı sıcaklıktaki denge sabiti nedir?

- A) $\frac{1}{K_1}$
- B) $\frac{1}{\sqrt{K_1}}$
- C) K_1
- D) $2K_1$
- E) $\sqrt{K_1}$

denge tepkimesinin $25^\circ C$ deki denge sabiti $\frac{1}{2}$, $100^\circ C$ deki denge sabiti ise 1 dir. Bu tepkime ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

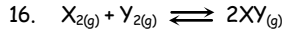
- A) Tepkime, ısı alan (endotermik) bir tepkimedir.
- B) Karışımda $25^\circ C$ deki molekül sayısı $80^\circ C$ dekinden azdır.
- C) A_2B molekülleri A_2 ve B_2 den daha çok enerji kapsar
- D) $60^\circ C$ deki denge sabiti, $\frac{1}{2}$ ile 1 arası bir değerdir.
- E) A_2B , yüksek sıcaklıkta A_2 ve B_2 den daha kararlıdır.

2 litrelik bir kaptan 0,8 mol A gazı vardır. tepkimenin dengeye varması sonucunda 0,6 mol C gazının oluşması için kaba kaç mol B gazı katılmalıdır?

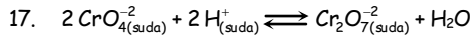
- A) 0,15
- B) 0,6
- C) 0,9
- D) 1,2
- E) 1,8

DENGE KONUSUNDA ÖSS VE ÖYS DE ÇIKMIŞ SORULAR

tepkimesi için belli bir sıcaklıkta denge sabitinin değeri $K=40$ tır. Bu sıcaklıkta bir litrelik kapalı bir kaptaki $0,3$ mol X_2 , $0,3$ mol Y_2 ve $0,6$ mol XY bulunduğuna göre bu tepkime için aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

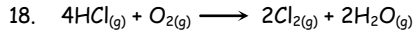
- A) Tepkime dengededir.
B) Tepkime, ürünler (XY) yönünde yürür
C) Tepkime XY yönünde yürürse kaptaki basınç artar
D) Katalizör kullanılırsa dengedeki XY miktarı artar
E) Tepkime, girenler (X_2 , Y_2) yönünde yürür

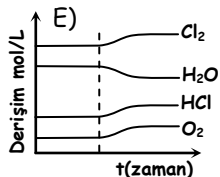
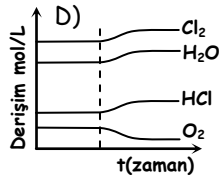
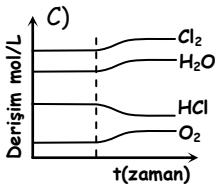
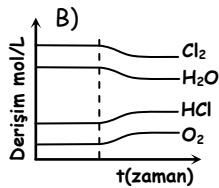
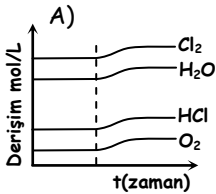
tepkimesinin denge bağıntısı $K = \frac{[Cr_2O_7^{2-}]}{[CrO_4^{2-}]^2 [H^+]^2}$ dir

sabit sıcaklıkta ortama aşağıdakilerden hangisinin katılması denge derişimlerini değiştirmez?

- A) CrO_4^{2-} B) $Cr_2O_7^{2-}$ C) H_2O D) OH^- E) K^+

tepkimesi dengede iken bir süre sonra ortama bir miktar $HCl_{(g)}$ katıldığında tepkimeye giren ve çıkan maddelerin derişimlerdeki değişimi gösteren grafik aşağıdakilerden hangisidir?

Kapalı bir sistemde $N_2O_{4(g)}$ ve $NO_{2(g)}$ karışımı dengede iken, bu dengeyi

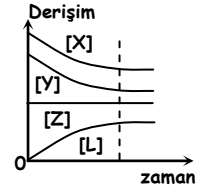
I. $NO_{2(g)}$ lehine (sağa)

II. $N_2O_{4(g)}$ lehine (sola)

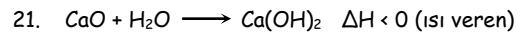
kaydırmak için aşağıdaki işlemlerden hangileri uygulanmalıdır?

I. için	II. için
A) Basıncı düşürmek	Sıcaklığı yükseltmek
B) Ortama N_2O_4 eklemek	Basıncı düşürmek
C) Sıcaklığı yükseltmek	ortama N_2O_4 eklemek
D) Basıncı yükseltmek	Basıncı düşürmek
E) Sıcaklığı yükseltmek	Sıcaklığı düşürmek

20. Bir homojen sistemde, kimyasal tepkimenin oluşması süresince, sistemdeki maddelerin derişimleri grafikteki gibi değişmektedir. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisinin doğruluğu **kesin** değildir?

- A) X ve Y tepkimeye harcanmaktadır
B) L tepkimeye oluşmaktadır.
C) Z tepkimeye etkisiz veya katalizördür
D) L bir bileşiktir
E) X ve Y birer elementtir.

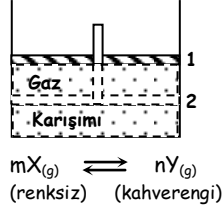
Yukarıdaki tepkimeye 14 gram CaO ile 9 gram H_2O dan $0,25$ mol $Ca(OH)_2$ oluşmaktadır. Oluşan $Ca(OH)_2$ miktarını arttırmak için;

- I. Daha çok miktarda CaO kullanma
II. Daha çok miktarda H_2O kullanma
III. Tepkime ortamının sıcaklığını yükseltme işlemlerinden hangileri uygulanmalıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I ve III

DENGE KONUSUNDA ÖSS VE ÖYS DE ÇIKMIŞ SORULAR

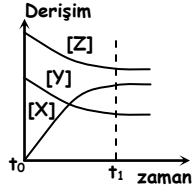
22. Yandaki sistemde renksiz bir X gazından, kahverengi bir Y gazı oluşmaktadır. Piston 1 konumunda iken tepkime dengededir. Sıcaklık sabit tutularak piston 2 konumuna getirildiğinde karışımın rengi açılmakta, piston 1 konumunda sabit tutularak kap ısıtıldığında ise karışımın rengi koyulaşmaktadır. Bu sistemde oluşan tepkime için;

- I. İleri tepkime endotermiktir.
II. Tepkimeye giren X gazının mol sayısı oluşan Y gazının mol sayısından fazladır.
III. Tepkimeye giren X gazının mol sayısı, oluşan Y gazının mol sayısına eşittir.

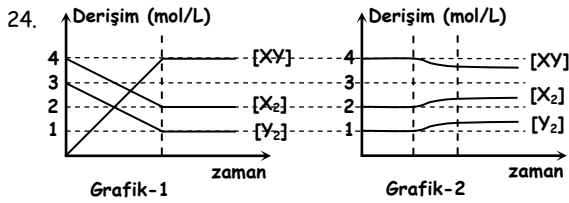
- ifadelerinden hangileri doğrudur?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

23. Sabit sıcaklıkta, kapalı bir kaptaki X, Y, Z maddelerinin derişimlerinin zamanla değişimi grafikteki gibidir. Buna göre,
I. Y ve Z tepkimeye girerek X i oluşturmaktadır.

- II. Tepkime t_1 anında dengeye ulaşmaktadır.
III. Denge durumunda X, Y, Z nin derişimleri eşittir.

- yargularından hangileri doğrudur?
A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

- $X_{2(g)} + Y_{2(g)} \rightleftharpoons 2XY_{(g)} + Q$ (ısı)
tepkimesinde maddelerin derişimlerinin zamanla değişimi belli bir sıcaklık için Grafik-1 deki gibidir.

- Dengeye ulaştıktan sonra bu sisteme,
I. X_2 ekleme
II. Basıncı arttırma
III. Sıcaklığı yükseltme
işlemlerinden hangileri uygulanırsa Grafik-2 elde edilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) yalnız III
D) I ve II E) I ve III

25. Kimyasal bir denge tepkimesinde tepkime kabının hacmi değiştirildiğinde dengenin etkilenmediği, aynı tepkime sıcaklık artırıldığında ise denge sabitinin büyüdüğü bilinmektedir. Bu denge tepkimesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) $N_{2(g)} + 3H_{2(g)} \rightleftharpoons 2NH_{3(g)} + 22,0 \text{ Kkal}$
B) $C_{(k)} + H_2O_{(g)} \rightleftharpoons CO_{(g)} + H_{2(g)} \Delta H = +31,4 \text{ Kkal/mol}$
C) $N_{2(g)} + O_{2(g)} + 43,5 \text{ Kcal} \rightleftharpoons 2NO_{(g)}$
D) $2SO_{3(g)} \rightleftharpoons 2SO_{2(g)} + O_{2(g)} \Delta H = -47,0 \text{ Kkal/mol}$
E) $H_{2(g)} + I_{2(g)} \rightleftharpoons 2HI_{(g)} \Delta H = -4,0 \text{ Kkal/mol}$

(2006)